

Hvorfor integreret praktik i læreruddannelsen

Docent Pia Rose Böwadt

Det lærerfaglige Fakultet, Københavns
Professionshøjskole

Hvad skal I høre om?

- Hvad er integreret praktik et svar på?
- Skiftet fra praktikskole til uddannelsesskole.
- Hvad er opgaven for læreruddannelsen?
- Resultatet fra to undersøgelser.
- Hvordan styrker vi et fælles fagsprog?
- Professionsprøvens rolle i integreret praktik.
- Udfordringer ved integreret praktik.

Hvad er integreret et svar på?

- **Oplevelsen af to adskilte arenaer** (i værste fald modarbejder de hinanden). En situation, der overlader **ansvaret til de studerende** (at skabe sammenhæng og mening).
- Kompetencemål **løsrevet** fra både undervisningsfag og skolefag.
- **Et fravær af fagsprog** hos både praktiklærere, læreruddannere og studerende.
- Praktiskoler, der primært har fokus på **den lokale kontekst** og ikke den overordnede. Opfatter sig ikke som meduddannere.
- Læreruddannere, der primært har **fokus på egen undervisning**.

Hvad er det nye i integreret praktik?

- Praktik - ikke længere et selvstændigt fag, men **et integreret element** i alle læreruddannelsens fag - i tæt samarbejde med folkeskolen.
- Praktikskolernes rolle blive en anden. **Et meduddanner-ansvar**. Fra praktikskole til **uddannelsesskole**.
- Et større fokus på **fagdidaktikken** og på undervisningsfaget. I tæt samarbejde med grundfagene og uddannelsesskolerne og **skolefagene**.
- Et forsøg på et opgør med **dikotomiske forståelser** – (teori bor "inde" på læreruddannelsen. Praksis bor "ude" på skolen)
- Teori og praksis er **både** på campus og på uddannelsesskolen.

Integration af hvad?

- Integration på flere niveauer.
- Integration af de to uddannelsesarenaer – campus og uddannelsesskoler. Læreruddannelsen som fælles betegnelse?
- Integration af undervisningsfagene og de pædagogiske fag.
- Integration af almen- og fagdidaktik.
- Integration af praksisnærhed og praksisfjernhed.

Fra prakticlærere til "uddannelseslærere"

- Udfordringer.
- Mange prakticlærere er **passive** som eksaminatorer.
- **Mangel på fagsprog** i forbindelse med praktik og vejledning.
- Prakticlærere opfatter primært sig selv som **lærere for elever** - ikke som vejledere for de studerende.
- De lærerstuderende opfattes som et sæt "**ekstra hænder**".
- Optaget af den **lokale kontekst**. Skolens hverdag dominerer og dikterer.
- **De lokale skoleplaner** - udslagsgivende for de studerendes praktik i stedet for **læreruddannelsens curriculum**.
- **Spændinger** mellem de daglige opgaver som lærer og fordringer fra læreruddannelsen.

Fra underviser til læreruddanner

- Der mangler et **fælles sprog** læreruddannerne imellem, når de taler om teori og praksis (der er mange forståelser på spil)
- Der mangler et systematisk arbejde med **andenordensdidaktikken**.
- Der mangler et systematisk samarbejde mellem undervisningsfagene og læreruddannere i de pædagogiske fag.
- Der mangler en integration af almindidaktikken og fagdidaktikken.
- Der mangler en fælles definition af og en bevidsthed om at være **læreruddanner** (man er ikke blot fagunderviser).
- Der mangler **tid** til at etablere et samarbejde.

Sprogets betydning for integreret praktik

- Hvilke forståelser ligger i sproget?
- Sproget kan modarbejde. Nye termer er vigtige for at kunne bryde med både strukturer og indgroede vaner.
- En bestemt dikotomisk opfattelse af teori og praksis.
- Så længe vi taler om praktikskole, praktiklærere og praktikanter, fastholder vi en bestemt tænkning.
- Integreret skoleforløb. Uddannelsesskole. Lærerstuderende.
- **Fokus på det fælles fagsprog.**
- Praktiklærerne skal blive bedre til at sætte ord og begreber på deres tavse viden. Sætte ord på deres didaktiske valg.
- Læreruddannerne skal blive bedre til at sætte ord på deres pædagogiske og didaktiske overvejelser - andenordensdidaktikken.

Den dobbelte udfordring

- **Den dobbelte udfordring.** Mangel på både teoretisk viden og praksisnær viden (definition af praksisnær viden? Flydende betegner?).
- Både danske og internationale undersøgelser peger på lærerstuderendes forbehold over for **teoretisk** viden.
- Efterlyser konkrete redskaber til "her-og-nu".
- Men der er også en udfordring med **praksisnær** viden.
- Almindelig antagelse: Jo tættere på praksis, jo mere praksisnær viden.
- Ingen udvikling af praksisnær viden (Holm-Pedersen & Böwadt, in prep.).

Genereres der praksisnær viden i praktikken

- En undersøgelse af skriftlige opgaver til kompetencemålsprøven i praktik (Sammen med Peder Holm-Pedersen, SDU).
- Analyse af 10 skriftlige opgave fra kompetencemålsprøven i praktik (både praktik 1 og 3). Plus overværelse af mundtlige eksamener.
- Analyse ved hjælp af Legitimation code theory.
- Det overordnede mønster: Trods afsæt i konkret case udvikles der ingen praksisnær viden.
- Problemformulering, analyse og konklusion: I generelle vendinger og kontekstløse (kunne være skrevet uden at være i praktik).
- Teorien anvendes ikke til at åbne casen eller vælges ud fra casen.
- Den konkrete case åbnes ikke. Undervisningen forbliver en sort boks.
- Pædagogisk teori på et overordnet og forenklet plan.

Undersøgelse af litteraturen i praktikfaget

- En undersøgelse af de studerendes valg af litteratur til kompetencemålsprøverne i praktik.
- **Empiri:** Litteraturlister fra alle prøver i praktik på KP i perioden 2019-2021.
- **Ingen progression** i litteraturen fra praktik 1 til praktik 3 ("førsteårs-litteratur").
- Tegn på en "praktikkanon" (fem-seks titler der går – meget klart - igen).
- **Undervisningsbøger** skrevet til læreruddannelsen dominerer (jf. andre undersøgelser af litteratur i læreruddannelsen).
- Fravær af **fagdidaktisk litteratur**.
- Fravær af **forskningslitteratur**.
- Udbredt brug af diverse – dårlige - **hjemmesider**.
- (Der udkommer en rapport om undersøgelsen i foråret 2023).

Opmærksomhedspunkter

- Hjælp - i samarbejde med praktiklærerne - de studerende med at udvikle et **fagsprog**.
- Hjælp - i samarbejde med praktiklærerne - de studerende med at kunne forholde sig både **praksisnært og praksisfjernt** til skolen.
- Undgå forenkede dikotomier. **Teori og praksis forefindes både på campus og i skolerne**.
- **Begge arenaer** skal have fokus på både praksisnærhed og praksisfjernhed.
- Vær opmærksom på **sproget** generelt.
- Vær opmærksom på **progression** i litteraturen hen over årgangene.

Udfordringer

- Ressourcer på både campus og praktiskolen.
- Asymmetrien mellem læreruddanner og praktiklærer.
- Kampen om legitim viden.
- Praksisviden versus akademisk viden.
- Den dobbelte udfordring. Der mangler både kvalificeret teoretisk viden og praksisnær viden.